

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Jihočeského kraje na období 2012 – 2020

Obsah dokumentu:

Kapitoly	strana
Úvod a poslání koncepce EVVO Jihočeského kraje	2
1. Metodika zpracování jednotlivých kapitol koncepce EVVO Jihočeského kraje	3
2. Zdůvodnění potřeby aktualizované koncepce EVVO Jihočeského kraje - východiska, dokumenty, vývoj a aktuální stav	3
3. Cílové skupiny EVVO Jihočeského kraje	4
4. Systém EVVO Jihočeského kraje, koordinace, spolupráce, komunikace jednotlivých subjektů	8
5. Monitoring naplňování cílů a vyhodnocování výsledků EVVO	12
6. Finanční zdroje pro rozvoj systému EVVO v Jihočeském kraji	13
7. Legislativa a strategické dokumenty ovlivňující systém EVVO v Jihočeském kraji	15
8. Cíle EVVO na úrovni Jihočeského kraje 2012 - 2020	16
9. Použité zkratky	18

Úvod a poslání koncepce EVVO Jihočeského kraje

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je činnost vedoucí lidí k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného života, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality prostředí, jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách (zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, § 16).

Environmentální vzdělávání obsahuje veškeré výchovné, vzdělávací a osvětové úsilí, jehož cílem je především zvyšovat spoluodpovědnost lidí za současný i příští stav přírody i společnosti, za místo, ve kterém žijí a které je jim domovem, dbát na smysluplné využívání místních surovin, energetických potenciálů, tradičních výrob, krajových pozoruhodností i lidských zdrojů. EVVO podporuje aktivitu a rozvíjí citlivost, vstřícnost i tvořivost lidí při řešení problémů péče o přírodu i problémů lidské společnosti, utváří ekologicky příznivou hodnotovou orientaci, která klade důraz na dobrovolnou střídmost, na nekonzumní, duchovní kvality lidského života.¹

Environmentální poradenství (EP) je soubor služeb, které pomáhají jednotlivcům i specifickým cílovým skupinám při řešení konkrétních otázek a životních situací souvisejících s životním prostředím. Je založeno na přímé komunikaci s klientem a na nabídce objektivních expertních rad, které pomohou při řešení klientova dotazu či situace. Pro Ministerstvo životního prostředí České Republiky (MŽP ČR) i jiné resorty je environmentální poradenství účinným nástrojem, který může sloužit k seznamování občanů se zaváděním nových právních norem (vyhlášek, nařízení atp.) či jejich novelizací, programů, strategií, finančních a jiných nástrojů k ochraně životního prostředí a napomáhat jejich pochopení a rychlejšímu zavedení do praxe.

Doposud byly úkoly zajišťující plnění priorit rozvoje environmentálního poradenství součástí Akčního plánu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2007 – 2009. V dalším období budou cíle a priority environmentálního poradenství i na státní úrovni řešeny samostatně, protože se jedná o specifickou činnost a významnou samostatnou součást Státní politiky životního prostředí.²

Koncepce EVVO je živý a široké veřejnosti dostupný dokument, se kterým se bude dále pracovat a který bude nadále rozvíjen. Koncepce by měla být praktickým metodickým podkladem pro podporu a rozvoj funkčního systému EVVO Jihočeského kraje.

¹ *Koncepce EVVO Pardubický kraj, 2007. Dále bylo využito zpracovaných krajských koncepcí EVVO Středočeského kraje 2011 – 2020, Jihomoravského kraje 2011 – 2020, Královéhradeckého kraje 2004.*

² *Realizační plán Rozvojového programu environmentálního poradenství v ČR na roky 2010 – 2013 (usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2009 č. 1303)*

1. Metodika zpracování jednotlivých kapitol koncepce EVVO Jihočeského kraje

Návrh aktualizace koncepce EVVO Jihočeského kraje byl zpracováván v rámci fungující Koordinační skupiny EVVO v období 2010 – 2011. Důležitou roli pro zpracování návrhu hrála efektivní meziodborová spolupráce Krajského úřadu, zejména odboru ochrany životního prostředí, zemědělství a lesnictví (OZZL) a odboru školství, mládeže a tělovýchovy (OŠMT).

Koncepce je, kromě základního dělení do kapitol, průřezově dělena do šesti základních oblastí, stavebních kamenů systému EVVO v Jihočeském kraji – viz kapitola č. 4.1.

Průřezové oblasti:	Oblast č. 1:	Příjemci služeb EVVO
	Oblast č. 2:	Poskytovatelé služeb EVVO
	Oblast č. 3:	Koordinace, spolupráce a komunikace
	Oblast č. 4:	Monitoring a vyhodnocování realizace EVVO
	Oblast č. 5:	Finanční zajištění realizace EVVO
	Oblast č. 6:	Legislativa a strategické dokumenty

Základní interakce jednotlivých oblastí je rozdělena do složek dle role v systému EVVO:

1. složka **PODPORY** – vytváří příznivé prostředí pro realizaci EVVO
2. složka **VÝKONNÁ** – vlastní realizace EVVO
3. složka **HODNOCENÍ** – hodnotí účinnost systému EVVO a výsledky vzájemné interakce jednotlivých složek

2. Zdůvodnění potřeby aktualizované koncepce EVVO Jihočeského kraje - východiska, dokumenty, vývoj a aktuální stav

Koncepce EVVO Jihočeského kraje s názvem „Systém podpory EVVO a informování veřejnosti o stavu životního prostředí Jihočeského kraje“ byla přijata zastupitelstvem kraje v březnu 2003 s platností od roku 2003 na dobu neurčitou. Součástí tohoto dlouhodobého plánu byly i Akční plány, aktualizované ve třech etapách. První akční plán byl součástí schválené koncepce, druhý byl přijat na období let 2007 -2009, třetí na období let 2010 – 2012.

Během období platnosti koncepce EVVO Jihočeského kraje došlo díky cílené podpoře EVVO ze strany Jihočeského kraje a příslušných ministerstev ČR (MŽP, MŠMT) k dalšímu rozvoji a změnám. Grantová podpora EVVO v Jihočeském kraji je poskytována od roku 2004. Výše grantové podpory v jednotlivých letech se pohybuje řádově v rozmezí statisíců korun. Důležitá je také podpora EVVO nad rámec grantového programu formou příspěvků, či podílu na spolufinancování projektů podpořených ze státních, či evropských fondů. Jihočeský kraj navýšením finančních prostředků od roku 2009 významně podpořil realizaci EVVO na svém území.

V říjnu 2003 byla ředitelem krajského úřadu (KÚ) jmenována jako poradní orgán koordinátora EVVO Koordinační skupina EVVO. Od července 2004 byla na KÚ OZZL zřízena funkce koordinátora EVVO. V roce 2009 došlo k aktualizaci složení Koordinační skupiny, byl snížen počet členů a koordinační skupina zefektivnila svou činnost. Koordinační skupina EVVO je tvořena členy rady kraje zastupující oblast životního prostředí a oblast

školsství, koordinátorem EVVO a dalšími zástupci z řad příjemců a poskytovatelů služeb EVVO v Jihočeském kraji.

Systém EVVO se podařilo rozvinout i díky podpoře Evropských strukturálních fondů (ESF). V letech 2005 – 2007 došlo k „zasíťování“ poskytovatelů služeb EVVO, které vyvrcholilo vznikem občanského sdružení KRASEC (KRAjské Síť Environmentálních Center v jižních Čechách) a nastavila se tak vzájemná spolupráce organizací působících v oblasti EVVO v Jihočeském kraji.

Od 1. září 2007, kdy se začaly používat Rámcové vzdělávací programy³ (RVP), se stala environmentální výchova jedním z průřezových témat a její výuka je tedy v ČR ze zákona povinná.

Současně došlo k řadě dalších legislativních změn, které dále ovlivňují rozvoj EVVO v celé České republice. Na tyto změny je zapotřebí reagovat. Na základě dlouhodobého vývoje a současného stavu EVVO na území Jihočeského kraje je potřeba aktualizovat krajskou koncepci EVVO. Jedná o dlouhodobý strategický dokument, který umožní cílený rozvoj EVVO v dalším období.

3. Cílové skupiny EVVO Jihočeského kraje

Příjemci služeb EVVO jsou všechny subjekty, které jsou cílovou skupinou pro realizaci EVVO.

Poskytovatelé služeb EVVO jsou všechny subjekty, které se EVVO cíleně zabývají a vykazují v této oblasti činnost, která je monitorovatelná. Nejsou zde zařazeny právní subjekty, které se svou činností EVVO dotýkají pouze okrajově.

3.1 Mateřské školy

Cílová skupina zahrnuje děti ve věku od 3 do 6 let. Environmentální vzdělávání je v Rámcovém vzdělávacím programu vymezeno v oblasti Dítě a svět. Mateřské školy začleňují EVVO do svého provozu a do výchovně-vzdělávacího procesu realizací ekologických aktivit a projektů a zprostředkováním přímého kontaktu dětí s přírodou. Využívají nabídky environmentálních výukových programů, školních projektů a didaktických pomůcek pro předškolní vzdělávání, jejichž poskytovateli jsou převážně nestátní neziskové organizace (NNO), např. střediska ekologické výchovy, ekologické poradny.

3.2 Základní školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Cílovou skupinou jsou žáci prvního a druhého stupně základních a speciálních škol, tj. ve věku od 6 do 15 let. Účastníky zájmového vzdělávání jsou děti, žáci a studenti; účastníky mohou být také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby.⁴

³ *Schválením zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) dne 24. 8. 2004, dostali učitelé do rukou možnost vytvořit si vlastní vzdělávací program, založený na jejich představách a zkušenostech s výukou. Společným úsilím všech pedagogů na škole, je možno bez dalšího schvalování utvořit ucelený Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, podporující pedagogickou autonomii s ohledem na potřeby žáků (www.rvp.cz).*

⁴ *Vyhláška č. 74/2005 Sb., ze dne 9. února 2005 o zájmovém vzdělávání*

Na většině škol působí koordinátor EVVO, v jehož kompetenci je dohled nad realizací EVVO. Realizace EVVO se opírá o školní vzdělávací programy, jejichž povinnou součástí je průřezové téma environmentální výchova (EV). Průřezové téma EV může být uskutečňováno integrací do různých předmětů, dále formou projektů nebo formou samostatného předmětu. Školy se zapojují do krajských, celostátních i celoevropských projektů, zaměřených na podporu realizace EVVO. Zúčastňují se přírodovědných soutěží a ekologických olympiád. Využívají nabídky environmentálních výukových programů, exkurzí, konferencí, školních projektů a didaktických pomůcek, jejichž poskytovateli jsou převážně NNO, např. střediska ekologické výchovy, ekologické poradny. Důležitá je provázanost environmentální výchovy mezi jednotlivými úrovněmi školního vzdělávání.

Některé školy cíleně začleňují environmentální principy i do svého provozu. Kromě průřezového tématu environmentální výchova lze k rozvoji EVVO na základních školách využít činnost zájmových kroužků.

EVVO dále mohou realizovat školská zařízení pro zájmové vzdělávání, řadíme sem střediska volného času (dům dětí a mládeže, stanice zájmových činností), školní kluby, školní družiny. Zájmové vzdělávání lze uskutečňovat příležitostnou, pravidelnou, osvětovou a jinou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností.⁵

3.3. Střední a vyšší odborné školy

Cílovou skupinou jsou žáci a studenti škol, které poskytují střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem, střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odborné vzdělání. Ve středních odborných školách, středních odborných učilištích a učilištích je situace v uvedené oblasti velmi různorodá, záleží na zaměření školy a také na odborné připravenosti pedagoga. Míra realizace EVVO ve středních odborných školách, středních odborných učilištích a učilištích a ve vyšších odborných školách v Jihočeském kraji nebyla dosud monitorována.

Střední a vyšší odborné školy realizují environmentální vzdělávání dle Rámcového vzdělávacího programu, specifického pro danou úroveň vzdělávání. Průřezové téma vztahující se k EVVO je na středních školách realizováno formou samostatného předmětu, projektovou výukou nebo nejčastěji integrací do různých předmětů. Školy využívají nabídky environmentálních výukových programů, exkurzí, školních projektů a didaktických pomůcek.

Gymnázia řeší danou problematiku jako průřezové téma Environmentální výchova v rámci školních vzdělávacích programů, a to především v biologii, geografii, chemii, fyzice a v základech společenských věd.

U vyšších odborných škol je z hlediska realizace EVVO rozhodující zaměření školy a přístupu vedení školy k problematice EVVO.

3.4 Vysoké školy

Cílovou skupinou jsou studenti vysokých škol. V Jihočeském kraji působí např. Jihočeská univerzita, Fakulta managementu VŠE v Jindřichově Hradci, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. a pracoviště některých dalších VŠ. Z rozdílného zaměření uvedených škol vyplývá i různá míra realizace EVVO. Vysoké školy hrají důležitou úlohu v rámci mezioborové provázanosti environmentálního vzdělávání. Využívají nabídky služeb různých organizací působících v oblasti EVVO.

⁵ Vyhláška č. 74/2005 Sb., ze dne 9. února 2005 o zájmovém vzdělávání

Důležitou cílovou skupinou jsou studenti pedagogických oborů. Profesní (pregraduální) příprava učitelů v oblasti EVVO se na jednotlivých fakultách a v různých aprobacích podstatně liší. Důležité je zařazení EVVO do pedagogických studijních oborů a získávání praktických zkušeností studentů v rámci vlastní realizace EVVO, ať už předmětové, tak také v rámci mezipředmětových vztahů.

3.5 Pedagogičtí pracovníci

Pedagogičtí pracovníci všech výše uvedených typů škol využívají nabídky různých vzdělávacích institucí se zaměřením na další vzdělávání v oblasti EVVO.

Tato nabídka zahrnuje konference EVVO, semináře, workshopy, exkurze, odborné ekologické poradenství, nabídku didaktických pomůcek a metodických publikací. Pedagogičtí pracovníci upřednostňují vzdělávací akce akreditované MŠMT ČR.

3.6 Státní správa a samospráva

Cílovou skupinou jsou členové volených zastupitelstev na úrovni kraje a všech obcí Jihočeského kraje, zaměstnanci orgánů veřejné správy, zaměstnanci organizací zřizovaných krajem a obcemi (např. domy dětí a mládeže, Zoologická zahrada Ohrada).

Tato cílová skupina využívá nabídku seminářů, exkurzí, odborných publikací, přednášek a lektorské činnosti. Zapojuje se do vzdělávacích a osvětových akcí na podporu EVVO a ochrany životního prostředí.

3.7 Podnikatelská a podniková sféra

Cílovou skupinou jsou pracovníci a manažeři podnikové a podnikatelské sféry. Jde především o působení na podnikatele a podniky za účelem snížení jejich tlaku na životní prostředí, o vztah mezi podnikateli, podniky a veřejností, o osvětu, kterou šíří samy podniky, o zavádění dobrovolných nástrojů ochrany životního prostředí (ISO normy, systémy environmentálního managementu, zavádění principů čistší produkce a nejlepších dostupných technologií), o podporu EVVO ze strany podnikatelů a podniků (oblast finanční, materiální, zakázky pro poskytovatele služeb apod.).

Tato cílová skupina využívá nabídku služeb zejména od profesních organizací a sdružení v oboru.

3.8 Nestátní neziskové organizace

Cílovou skupinou jsou nestátní neziskové organizace (NNO)⁶. Nestátní neziskové organizace se sdružují do větších, zejména profesních asociací. NNO v Jihočeském kraji využívají nabídky dalšího vzdělávání EVVO pro své zaměstnance, členy a dobrovolníky.

⁶ Nestátní neziskové organizace jsou:

občanská sdružení - podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, obecně prospěšné společnosti - podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nadace a nadační fondy - podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), ve znění pozdějších předpisů, církev a jejich organizace - dle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církvi a náboženských společností a o změně některých zákonů.

Tuto cílovou skupinu lze rozdělit na:

- organizace, které mají EVVO jako svůj hlavní předmět činnosti (vymezen ve statutu, stanovách, zřizovací listině)
- organizace, jejichž činnost částečně souvisí s EVVO (např. myslivecké spolky, včelaři, DDM, organizace pracující s dětmi a mládeží, mateřská a rodinná centra)
- organizace, jejichž činnost s EVVO nesouvisí, ale jsou potenciálními příjemci služeb EVVO.

NNO lze také rozdělit podle cílové skupiny, na kterou je zaměřena jejich činnost:

- organizace zabývající se EVVO ve školách a školských zařízeních - realizují environmentální výukové programy pro školy a školská zařízení Jihočeského kraje, poskytují pedagogickým pracovníkům poradenství v oblasti EVVO, působí v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, pořádají semináře, školení a exkurze a publikují didaktické materiály.
- organizace zabývající se EVVO v rámci volnočasových aktivit dětí a mládeže - zajišťují aktivity pro plnohodnotné trávení volného času dětí a mládeže ve prospěch pozitivního přístupu k životnímu prostředí, pořádají pravidelné kroužky, pobytové aktivity.
- organizace zabývající se EVVO a poradenstvím pro odbornou i laickou veřejnost - zajišťují např. poradenství v oblasti legislativy životního prostředí, vzdělávání odborné i laické veřejnosti, pořádají semináře, přednášky, besedy a exkurze. Ekoporadny nabízejí informace z oblasti životního prostředí pro veřejnost, konzultace v oblasti šetrného vztahu k životnímu prostředí, projekty preventivní péče o městský nebo venkovský prostor, kontakty na kompetentní instituce v oblasti životního prostředí, podporu komunikace mezi orgány státní správy, samosprávy, odborníky, veřejností a podnikateli, vydávají publikace a jiné informační materiály pro laickou i odbornou veřejnost.⁷
- organizace zabývající se aktivní ochranou krajiny, přírody a životního prostředí, které zajišťují praktickou ochranu přírody, údržbu přírodně cenných lokalit či jiné terénní aktivity.

3.9 Ostatní veřejnost

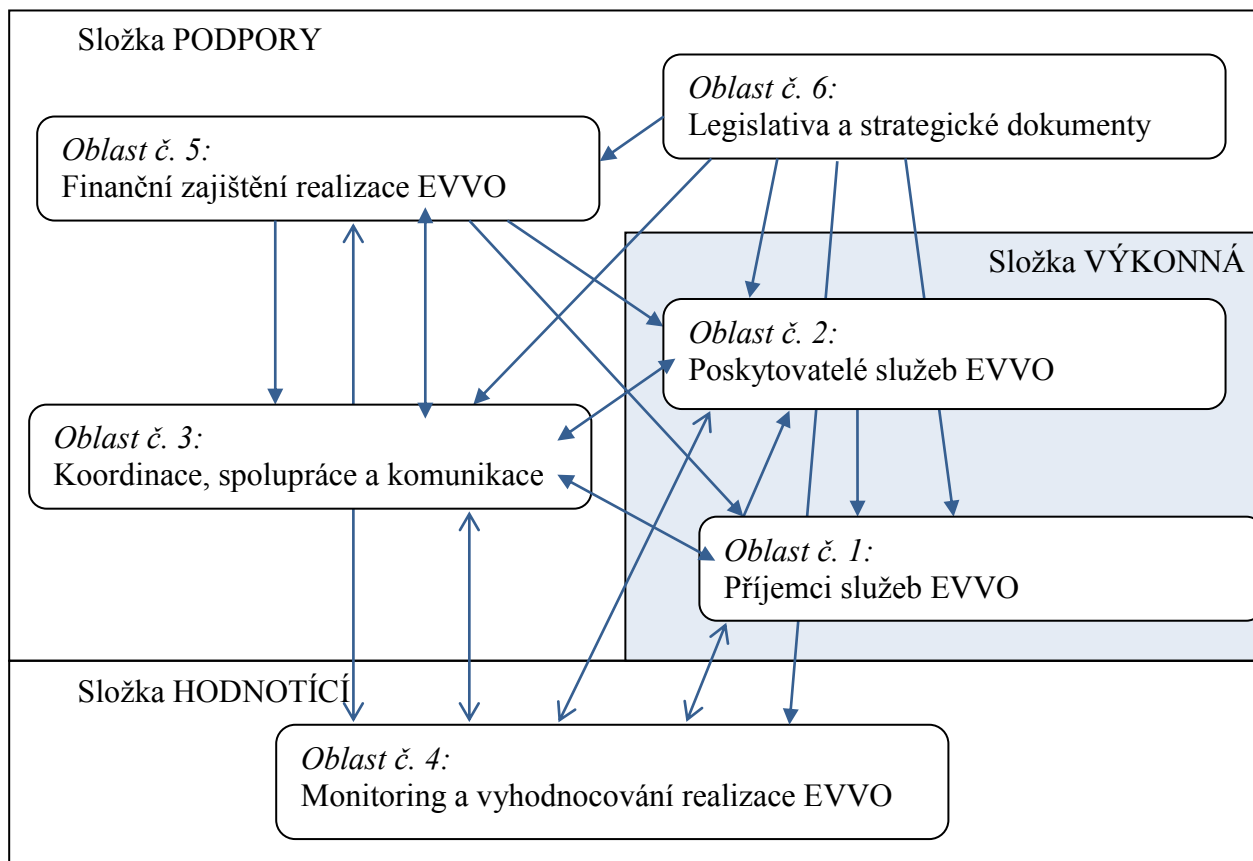
Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi, děti a mládež ve věku 6 – 18 let jinde neorganizovaná, lidé v produktivním věku, osoby se zdravotním postižením a senioři.

Cílová skupina využívá nabídku služeb v oblasti EVVO, která je přiměřená jejím potřebám, časovým možnostem a věku. Jedná se o nabídku poradenských a vzdělávacích služeb, jednorázové akce v rámci významných dnů pro životní prostředí (např. Den Země, Den bez aut) či akce, jejichž cílem je praktická ochrana přírody (úklid odpadků, čištění řek, údržba přírodně cenných stanovišť). Specializovaná nabídka služeb pro osoby se zdravotním postižením a pro seniory není dostačující a není dostatečně využita a rozvíjen potenciál této cílové skupiny.

⁷ Organizační řád Sítě ekologických poraden STEP ČR

4. Systém EVVO Jihočeského kraje, koordinace, spolupráce, komunikace jednotlivých subjektů

4.1 Systém EVVO Jihočeského kraje

Složka **PODPORY** vytváří příznivé prostředí pro realizaci EVVO. Zahrnuje ty oblasti systému EVVO Jihočeského kraje (JK), které na základě vlastního působení mohou dlouhodobě ovlivnit a podpořit fungování složky VÝKONNÉ. Do této skupiny je zařazena oblast **Legislativa a strategických dokumentů**, oblast **Finančního zajištění realizace EVVO** a oblast **Koordinace, spolupráce a komunikace**.

Oblast Legislativa a strategických dokumentů zahrnuje legislativu ČR a závazné dokumenty ČR a Jihočeského kraje týkající se nebo případně okrajově ovlivňující EVVO. Seznam těchto dokumentů je uveden v kapitole č. 7. Tato oblast dlouhodobě ovlivňuje všechny složky systému EVVO Jihočeského kraje.

Oblast Finančního zajištění realizace EVVO jako složka podporující realizaci EVVO hraje v systému EVVO důležitou roli. Na základě interakce se složkou VÝKONNOU a mírou finanční podpory ovlivňuje kvalitu i kvantitu realizace EVVO Jihočeského kraje. Pro systém EVVO je současně důležitá interakce a spolupráce této oblasti s oblastí, která systém EVVO koordinuje.

Oblast Koordinace, spolupráce a komunikace vytváří příznivé prostředí pro rozvoj spolupráce jednotlivých oblastí a složek systému EVVO, koordinuje aktivity složky VÝKONNÉ a díky interakci s oblastí finančního zajištění cíleně podporuje jejich vzájemnou komunikaci.

Složka **VÝKONNÁ** je složkou vlastní realizace EVVO. Na základě vnějšího působení složky **PODPORY** je složka **VÝKONNÁ** motivována k vlastní realizaci EVVO. Tato složka obsahuje oblast **Příjemců služeb** a oblast **Poskytovatelů služeb**.

Oblast Příjemců služeb zahrnuje všechny potenciální příjemce služeb EVVO a definuje tak cílovou skupinu pro realizaci EVVO.

Oblast Poskytovatelů služeb zahrnuje všechny subjekty, které se EVVO zabývají a vytváří pro příjemce služeb nabídku služeb. V této oblasti je sledováno zaměření jednotlivých poskytovatelů na příjemce služeb a plošné rozložení jejich služeb v rámci území Jihočeského kraje. V této oblasti jsou zahrnuti ti poskytovatelé služeb, kteří se EVVO cíleně zabývají, vykazují v této oblasti činnost, která je monitorovatelná. Nejsou zde zařazeny subjekty, které se svou činností EVVO dotýkají pouze okrajově.

Složka **HODNOTÍCÍ** monitoruje a hodnotí účinnost systému EVVO, výsledky vzájemné interakce jednotlivých složek.

Oblast Monitoring a vyhodnocování realizace EVVO v systému EVVO JK působí jako zpětná vazba pro ostatní složky/oblasti. Úspěšné nastavení a fungování této oblasti je zásadní pro rozvoj krajského systému EVVO, naplňování cílů realizace EVVO, stanovení klíčových úkolů EVVO pro další období v krátkodobém časovém horizontu ročních plánů a pro tvorbu a aktualizaci strategických dokumentů Jihočeského kraje.

4.2 Koordinace, spolupráce a komunikace

Vzájemná informovanost a výměna zkušeností je významným prvkem dalšího rozvoje systému EVVO a je proto důležité jí dále podporovat a rozvíjet. Systematická spolupráce a koordinace aktivit EVVO je zajišťována na úrovni Krajského úřadu Jihočeského kraje koordinátorem EVVO a v rámci činnosti Koordinační skupiny EVVO (KS EVVO). Tato koordinace funguje napříč všemi oblastmi systému EVVO Jihočeského kraje – blíže viz kapitola 2.

Činnost poskytovatelů služeb je do určité míry koordinována díky fungování občanského sdružení Krasec. Cílem činnosti tohoto sdružení je podpora a koordinace činnosti a vzájemné spolupráce členských organizací, environmentálních center a ekologických poraden Jihočeského kraje. V roce 2011 má občanské sdružení Krasec šestnáct členů a jednoho pozorovatele.

Dále funguje spolupráce jednotlivých složek systému EVVO Jihočeského kraje v rámci dílčích aktivit a projektové činnosti. Například Jihočeský kraj realizuje projekt „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití využitelných složek komunálních odpadů“. Lesnické subjekty spolupracují s ostatními poskytovateli EVVO (finanční podpora, fyzická spolupráce při organizaci některých aktivit). Lesní pedagogika je koordinována Ministerstvem zemědělství ČR.

Jihočeský kraj se stal (nefinančním) partnerem v projektu „Vytvoření a rozvoj sítě environmentálních informačních a poradenských center v Jihočeském kraji“, jehož realizace byla podpořena z Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) a MŽP ČR. Jedním z výstupů projektu byl vznik občanského sdružení Krasec (březen 2007) jako zastřešující organizace pro ekologické organizace, které na území kraje zajišťují poradenství a osvětu veřejnosti. V roce 2008 byla síť organizací rozšířena i o střediska ekologické výchovy, která poskytují služby převážně školám a pedagogům. V roce 2009 Jihočeský kraj spolu se Státním fondem životního prostředí (SFŽP) a MŽP ČR finančně podpořil realizaci projektu „Pod korunou stromů - Podpora environmentálních poradenských a výchovných center Jihočeského

kraje“. V roce 2011 Jihočeský kraj finančně podpořil navazující projekt „Rozvoj sítě environmentálních vzdělávacích, poradenských a informačních center v Jihočeském kraji“. V květnu 2011 schválilo Zastupitelstvo Jihočeského kraje dohodu o spolupráci mezi Jihočeským krajem a sdružením Krasec na dobu neurčitou.

4.2.1 Školy a školská zařízení

Mateřské školy

V roce 2006 vytvořilo Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia (CEGV Cassiopeia) díky podpoře JK a MŽP ČR v Jihočeském kraji síť mateřských škol se zájmem o environmentální výchovu. Síť s názvem „Mrkvička“ je od roku 2008 zařazena do celorepublikového systému podpory environmentální výchovy v mateřských školách díky projektům Sdružení středisek ekologické výchovy (SSEV) Pavučina a podpoře MŽP ČR, MŠMT ČR a EU. V Jihočeském kraji je každoročně pořádána konference EVVO pro pedagogy mateřských škol.

Základní školy

Základní školy s aktivním zájmem o EVVO se sdružují v rámci projektu „Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy“ - M.R.K.E.V., jehož nositelem je SSEV Pavučina a koordinátorem pro Jihočeský kraj je CEGV Cassiopeia. Každoročně je pořádána konference EVVO pro pedagogy základních škol. Některé základní školy z Jihočeského kraje se zapojily např. do celorepublikového Klubu ekologické výchovy (KEV), do mezinárodního projektu Ekoškola, či do programu Škola pro udržitelný život (ŠUŽ).

Jihočeský kraj v roce 2010 vyhlásil první ročník soutěže „Zelená škola“. Této soutěže se v prvním ročníku zúčastnilo 16 základních škol Jihočeského kraje a je předpoklad opakování této soutěže po dvou letech.

Nabídka služeb EVVO pro základní školy v současné době nedokáže pokrýt poptávku základních škol, a to jak z důvodů kapacitních, tak z hlediska dostupnosti. V nabídce environmentálních výukových programů převažují jednodenní programy nad pobytovými.

Střední školy

Střední školy s aktivním zájmem o EVVO se stejně jako základní školy sdružují v rámci projektu „Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy“ - M.R.K.E.V., jehož nositelem je SSEV Pavučina a koordinátorem pro Jihočeský kraj je CEGV Cassiopeia. Každoročně je pořádána konference EVVO pro pedagogy středních škol. Některé střední školy z Jihočeského kraje se zapojily např. do celorepublikového Klubu ekologické výchovy (KEV) či do programu Škola pro udržitelný život (ŠUŽ). Střední školy se dále zapojují do programu ENERSOL.⁸

Vysoké školy

Vysoké školy zajišťují realizaci EVVO užší spoluprací s poskytovateli služeb EVVO v Jihočeském kraji. Jedná se například o smluvní spolupráci formou vytvoření klinických pracovišť či školících pracovišť. Tato pracoviště se úzce podílejí na realizaci EVVO pro studenty vysokých škol, zajišťují pro ně exkurze, stáže, metodické praxe, či vedení bakalářských a diplomových prací.

⁸ Cílem Asociace škol ENERSOL je vytvoření široké partnerské sítě škol a firem na území celé ČR a pilotní ověřování výuky (v rámci školních vzdělávacích plánů) o obnovitelných zdrojích energie (OZE), úsporách energií a snižování emisí v dopravě.

Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (PF JU) nabízí bakalářský studijní obor Přírodovědná a ekologická výchova (Program Specializace v pedagogice), který lze studovat v prezenční i kombinované formě. Je koncipován tak, že absolvent získá kromě scientního základu v oblasti biologie eukaryotních mnohobuněčných organismů a geologických věd i základ pedagogických a psychologických disciplín, které mu umožní získání kvalifikace pro působení v mimoškolní výchově a vzdělávání v oblasti přírodovědy a ekologické výchovy (školní družiny, mimoškolní výchovná a vzdělávací zařízení jako jsou centra ekologické výchovy, DDM atd.), nebo jako asistenta učitele přírodopisu na ZŠ při přípravě výuky, přípravě a vedení laboratorních cvičení, exkurzí, školních zájmových kroužků a při individuální přípravě žáků.⁹

Pro pedagogické pracovníky v kraji byla vytvořena nabídka Specializačního studia koordinátorů EVVO, která splňuje standardy MŠMT ČR (250 hodin trvající kurz). Zajišťuje jej Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. (VŠERS) díky projektu podpořenému z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK).

4.2.2 Státní správa, samospráva a zřizované organizace

Státní správa a samospráva má důležitý podpůrný a koncepční potenciál pro zajištění úspěšné realizace EVVO v Jihočeském kraji. Jihočeský kraj i jednotlivé obce spolupracují v rámci dlouhodobého naplňování strategických dokumentů a jejich cílů v oblasti EVVO s příjemci i poskytovateli EVVO.

Na Krajském úřadě Jihočeského kraje (KÚ JK) na realizaci EVVO spolupracuje odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví (OZZL) s odborem školství, mládeže a tělovýchovy (OŠMT). Na OZZL zajišťuje EVVO koordinátor na plný pracovní úvazek. Koordinátor ve spolupráci s členy rady kraje pro oblast životního prostředí a pro oblast školství navrhuje členy koordinační skupiny EVVO (KS EVVO), která je poradním orgánem koordinátora. Členy KS EVVO jmenuje ředitel KÚ JK na základě usnesení Rady Jihočeského kraje.

Díky dlouhodobé spolupráci KÚ JK s NNO jsou pravidelně pořádány tzv. „kulaté stoly“ zástupců samosprávy Jihočeského kraje, KÚ JK a NNO a jsou připravovány návrhy aktualizace strategických dokumentů.

Obce s rozšířenou působností nemají zákonnou povinnost oblast EVVO řešit, a proto realizují podporu EVVO v různé míře. V rámci Jihočeského kraje má vlastní koncepci EVVO pouze město Tábor, kde je na městském úřadě zřízeno pracovní místo koordinátora EVVO. Obce realizují a podporují EVVO průřezově v rámci vlastní činnosti (jde především o odbory životního prostředí úřadů obcí s rozšířenou působností), či dlouhodobě podporují činnost NNO a dalších externích organizací, které se tématu EVVO věnují.

Na území Jihočeského kraje fungují příspěvkové organizace, zřizované krajem a obcemi, jako jsou např. ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, při níž bylo zřízeno centrum ekologické výchovy, nebo ekoporadna při Šmidingerově knihovně ve Strakonici. Dále sem patří krajem a obcemi zřizovaná muzea, knihovny, informační a kulturní střediska, která v menší či větší míře také působí v oblasti EVVO.

Správa CHKO (Třeboňsko, Blanský les, Šumava) a Správa Národního parku Šumava (NPŠ) na území CHKO a NPŠ dlouhodobě realizují environmentální vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost. Tyto subjekty se různou měrou a různým způsobem podílejí na realizaci EVVO v Jihočeském kraji.

⁹ http://www.pf.jcu.cz/education/applicants/p_pev.php

4.2.3 Podnikatelský a podnikový sektor

V této oblasti jsou aktivní zejména firmy, jejichž činnost se úzce dotýká životního prostředí, které mají zájem díky podpoře EVVO propagovat vlastní činnost a pozitivní přístup k ochraně ŽP. Jedná se např. o firmy zabývající se separací a recyklací odpadu, LČR, s.p., E.ON Česká republika, s.r.o., ČEZ, a.s. aj. Některé firmy finančně podporují aktivity škol s environmentálním zaměřením, popř. umožňují exkurze žáků a studentů do provozů (např. čistírny odpadních vod, úpravný vody, skládky TKO, kompostárny, zpracovatelé odpadu).

Nabídka služeb v případě lesnických organizací (LČR, ÚHÚL, VLS) zahrnuje terénní programy lesní pedagogiky (v lese) pro cílové skupiny na základě poptávky služeb, dále otevřené akce, kde je pro větší skupinu zájemců na jednom místě připraven program s prvky EVVO, besedy, terénní exkurze v zajímavých oblastech (obory, naučné stezky, expozice), soutěže (výtvarné, fotografické), budování objektů v přírodě (naučné stezky, demonstrační objekty lesního hospodaření, odpočinková místa, rozhledny) a poradenství. Poptávka po programech lesní pedagogiky zatím převyšuje možnosti aktivních lesních pedagogů.

Jihočeský kraj ve spolupráci s obalovou společností EKO-KOM, a.s. již několik let každoročně podporuje regionální kampaň zaměřenou na třídění a zpracování komunálních odpadů, jejíž součástí jsou aktivity pro školy, obce a veřejnost.¹⁰

Poptávka ze strany podnikatelů a podniků po službách EVVO je malá a současně jen málo poskytovatelů své služby na tuto skupinu zaměřuje.

4.2.4 Nestátní neziskové organizace

Na území Jihočeského kraje působí organizace, které mají EVVO jako svůj hlavní předmět činnosti, např. občanské sdružení Krasec (zastřešuje organizace zabývající se EVVO a ekologickým poradenstvím), ČSOP (organizace sdružující zájemce o ochranu přírody a životního prostředí). Dále zde působí neziskové organizace, jejichž činnost částečně souvisí s EVVO (např. zájmové svazy a sdružení myslivců, včelařů, chovatelů, rybářů, různé organizace pracující s dětmi a mládeží, mateřská a rodinná centra). NNO jsou tvůrci a koordinátory řady projektů EVVO, do kterých zapojují školy, veřejnost a další cílové skupiny.

5. Monitoring naplňování cílů a vyhodnocování výsledků EVVO

Vypovídající hodnotu o stavu naplňování koncepce mají měřitelné údaje týkající se počtu realizovaných projektů v oblasti EVVO, počtu účastníků programů v oblasti EVVO, kteří se jednotlivých projektů zúčastnili, a výše finančních prostředků vynaložených na realizaci a podporu EVVO v Jihočeském kraji. Tyto údaje budou každoročně zpracovány formou monitorovací zprávy, na jejíž přípravě se budou podílet členové KS EVVO, koordinátor EVVO, sdružení Krasec a další organizace, které se podílejí na EVVO v Jihočeském kraji. Na základě těchto monitorovacích zpráv bude možné dle potřeby koncepci EVVO 1x ročně aktualizovat a definovat úkoly v oblasti EVVO pro další období.

¹⁰ www.jihocesketrideni.cz

6. Finanční zdroje pro rozvoj systému EVVO v Jihočeském kraji

6.1 Obce

Prostředky z rozpočtů obcí - grantová podpora, krátkodobá či dlouhodobá podpora činnosti organizací, které se EVVO zabývají.

6.2 Jihočeský kraj

Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Z krajského rozpočtu jsou do oblasti EVVO směřovány prostředky v rámci grantového programu Rozvoj venkova a krajiny, prostředky na podporu kampaně zaměřené na třídění a zpracování komunálních odpadů, prostředky z rozpočtové kapitoly OZZL určené na EVVO, eventuálně cílené příspěvky do této oblasti.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Lze čerpat prostředky ze všeobecné podpory volnočasových aktivit dětí a mládeže v rámci Jihočeských krajských programů podpory práce s dětmi a mládeží a prostředky z rozpočtové kapitoly OŠMT určené na EVVO. Prostor pro podporu projektů EVVO poskytují i grantové programy Zavádění nových technologií do středních a vyšších odborných škol a Opravy a rekonstrukce mateřských škol, výstavba a rekonstrukce zařízení pro děti do tří let.

Odbor regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu a investic

Podporu některých projektů umožňuje Program obnovy venkova Jihočeského kraje (projekty podpory poradenství, vzdělávání a osvěty v obcích, DSO, mikroregionech, podpora Škol obnovy venkova, projekty úpravy veřejných prostranství včetně dětských hřišť, úpravy a obnovy veřejné zeleně, projekty týkající se odpadového hospodářství v obci apod.).

6.3 Státní rozpočet

Ministerstvo životního prostředí ČR vypisuje každoročně výběrové řízení na podporu projektů předkládaných nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v oblasti EVVO.

V letech 2008 až 2010 byla realizována společná zakázka MŽP a MŠMT na podporu EVVO formou Národní sítě středisek EVVO, do které se mohly zapojit organizace, které realizují ekologické výukové programy, vzdělávání odborné veřejnosti, spolupráci s VŠ a VOŠ, osvětové akce pro veřejnost a další. V roce 2011 nebyla tato zakázka vypsána.

Revolvingový fond MŽP ČR umožňuje podporu projektů (formou půjčky či grantu) s pozitivním vlivem na životní prostředí a udržitelný rozvoj. Informace na www.env.cz.

Státní fond Životního prostředí podporuje některé investiční i neinvestiční akce pro potřeby EVVO. Informace lze najít na www.sfzp.cz. V rámci této podpory je realizován projekt o.s. Krasec na podporu činnosti členských organizací a realizace EVVO v Jihočeském kraji.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR podporuje mimoškolní činnost kolektivů dětí a mládeže prostřednictvím zastřešujících organizací, dále také letní tábory a některé soutěže. Informace na <http://www.msmt.cz/dotacni-programy>. MŠMT ČR v současné době nepodporuje rozvoj EVVO formou společné zakázky s MŽP ČR ani formou Rozvojových programů podpory EVVO pro základní a střední školy.

Ministerstvo pro místní rozvoj - dotace na podporu činnosti NNO. Informace na www.mmr.cz.

Ministerstvo průmyslu a obchodu - dotace pro NNO na podporu projektů na ochranu spotřebitele. Informace na www.mpo.cz.

6.4 Evropská unie

V současné době běží období podpory z ESF (Evropský sociální fond) pro roky 2007 – 2013. Dosud není jisté, jakou formou bude poskytována podpora z fondů Evropské unie v dalším období. Součástí monitorovací práce KS EVVO bude zohledňovat aktuální stav a možnosti využívání dotačních prostředků z fondů EU.

ESF pro období 2007 – 2013:

OPVK – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OPŽP - Operační program Životní prostředí

OPRLZ - Operační program Rozvoj lidských zdrojů

ROP – Regionální operační program

EAFRD - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – Osa IV, program Leader

Přeshraniční spolupráce

7.5 Ostatní

Nadace a nadační fondy

- jejichž hlavním cílem je poskytovat nadační příspěvky na ochranu přírody a na projekty realizované v oblasti EVVO

- současně mohou poskytovat finanční prostředky na podporu činnosti NNO, což může pomoci právě NNO působícím v oblasti EVVO

Státní podniky

- např. Lesy České republiky, s.p. vypisují drobné granty pro NNO na environmentálně zaměřená témata ve smyslu zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku v platném znění.

Firemní podpora

- firmy vypisují drobné granty jak pro NNO tak pro kolektivy škol, školských zařízení na aktuální environmentálně zaměřená témata,

- poskytují přímou finanční podporu.

Přehled finančních zdrojů pro neziskový sektor je pravidelně uveřejňován formou grantového kalendáře.¹¹

¹¹ www.neziskovsky.cz

7. Legislativa a strategické dokumenty ovlivňující systém EVVO v Jihočeském kraji

Oblast legislativy vytváří prostředí a podmínky pro rozvoj EVVO na státní i krajské úrovni. Cílem této oblasti je zajištění aktuálnosti strategických dokumentů kraje, jejich vzájemné meziodborové provázanosti a provázanosti se státními strategickými dokumenty. Aktuální přehled legislativy v oblasti EVVO je přístupný na <http://www.cenia.cz>.

Koncepce navazuje na aktuálně platnou legislativu a strategické dokumenty:

- Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2010 - 2012, s výhledem do roku 2015 (usnesení vlády č. 1302 ze dne 19. 10. 2009)
- Akční plán zdraví a životního prostředí České republiky
- Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže
- Metodický pokyn k zajištění EVVO ve školách a školských zařízeních (2008)
- Národní program rozvoje vzdělávání v České republice - Bílá kniha
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro střední školy (vč. gymnázií)
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- Realizační plán Rozvojového programu environmentálního poradenství v ČR na roky 2010 – 2013 (usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2009 č. 1303)
- Rozvojový program environmentálního poradenství v České republice na roky 2008-2013 (usnesení vlády České republiky ze dne 16. dubna 2008 č. 408)
- Standard pro studium k výkonu specializovaných činností - školní koordinátor EVVO
- Státní politika životního prostředí
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice a jeho Akční plán na léta 2001 2003 (usnesení vlády České republiky ze dne 23. 10. 2000 č. 1048/2000)
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)

Důležité koncepční dokumenty Jihočeského kraje (*dostupné na www.kraj-jihocesky.cz*)

- Program rozvoje Jihočeského kraje a jeho roční prováděcí dokumenty
- Systém podpory environmentální výchovy, vzdělání, osvěty a informování veřejnosti o stavu životního prostředí v Jihočeském kraji (*původní koncepce EVVO*)
- Akční plán EVVO na období let 2007 – 2009
- Akční plán EVVO na období let 2010 - 2012
- Plán odpadového hospodářství Jihočeského kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny Jihočeského kraje
- Územní energetická koncepce Jihočeského kraje
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Jihočeského kraje

Další dokumenty týkající se oblasti životního prostředí (v rubrice OZZL):

- Ochrana ovzduší
- Problematika nakládání s vodami

8. Cíle EVVO na úrovni Jihočeského kraje 2012 - 2020

Cílový stav v roce 2020

Cílem koncepce je zajistit další rozvoj systému EVVO na území Jihočeského kraje, jehož součástí je efektivní provázanost činnosti jednotlivých funkčních složek systému EVVO. Výsledkem naplňování cílů této koncepce jsou změny postojů a smýšlení obyvatel Jihočeského kraje, vedoucí k takovému jednání, které je v souladu s principem udržitelného rozvoje. Jedinci si jsou vědomi odpovědnosti za udržení kvality prostředí a jeho jednotlivých složek a mají úctu k životu ve všech jeho formách. EVVO plní roli preventivního nástroje ochrany přírody a životního prostředí.

Oblast č. 1: Příjemci služeb EVVO

Dílčí cíl

- Jsou vytvořeny vhodné podmínky pro příjem služeb EVVO.
- Je vytvořena odpovídající a dostupná nabídka pro příjemce služeb EVVO a příjemci služeb jsou dostatečně motivováni pro její využívání.

Opatření

- Vytvoření efektivního systému motivace příjemců služeb pro využití nabídky EVVO.
- Zvýšení počtu potenciálních příjemců služeb, kteří jsou cíleně zapojováni do systému EVVO.
- Zajištění systematické podpory plošné dostupnosti nabídky služeb pro jednotlivé příjemce služeb.
- Finanční podpora příjemců služeb, díky které budou moci využívat nabídky poskytovatelů služeb EVVO.
- Vytvoření efektivních mechanismů propagace EVVO a zodpovědného jednání ve prospěch ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Oblast č. 2: Poskytovatelé služeb EVVO

Dílčí cíl

- Jsou vytvořeny vhodné podmínky (funkční prostředí) pro poskytovatele služeb EVVO ve prospěch kvality a kvantity jimi poskytovaných služeb.
- Poskytovatelé služeb jsou motivováni pro realizaci kvalitního EVVO a další rozvoj vlastních služeb s ohledem na aktuální požadavky příjemců služeb a stav EVVO.

Opatření

- Zajištění finanční podpory pro činnost poskytovatelů služeb a podpora jejich dalšího vzdělávání a profesního růstu.
- Rozšíření seznamu (zvýšení počtu) potenciálních poskytovatelů služeb, kteří jsou efektivně zapojováni do systému EVVO.
- Zaplnění tzv. „bílých míst“ na mapě kraje – služby EVVO jsou dostupné ve správních územích všech obcí s rozšířenou působností (17 obcí).

Oblast č. 3: Koordinace, spolupráce a komunikace

Dílčí cíl

- Je zajištěna efektivní spolupráce jednotlivých složek systému EVVO Jihočeského kraje - viz kapitola 4. Tato spolupráce a komunikace je koordinována Jihočeským krajem prostřednictvím koordinátora EVVO.

Opatření

- Podpora vzájemné spolupráce a komunikace příjemců a poskytovatelů služeb EVVO a Jihočeského kraje a provázání jejich činnosti se strategickými dokumenty České republiky a Jihočeského kraje.

Oblast č. 4: Monitoring naplňování cílů a vyhodnocování realizace EVVO

Dílčí cíl

- Úspěšnost systému EVVO je monitorována a s ohledem na zjištěné údaje je koordinován další průběh a rozvoj realizace EVVO v Jihočeském kraji.

Opatření

- Aktuální stav EVVO je monitorován koordinátorem EVVO ve spolupráci s KS EVVO a sdružením Krasec. Naplňování cílů realizace EVVO je každoročně vyhodnocováno.

Dílčí cíl

- Systém EVVO Jihočeského kraje má finanční podporu pro kvantitativní a kvalitativní naplňování EVVO a další rozvoj.
- Příjemci i poskytovatelé služeb mají aktuální informace o možnostech využití různých dostupných finančních zdrojů a úspěšně je využívají ve prospěch EVVO na území Jihočeského kraje.

Opatření

- Zajištění dlouhodobě stabilní finanční investiční i neinvestiční podpory EVVO z rozpočtu kraje formou grantů, příspěvků a případné finanční pomoci při spolufinancování projektů poskytovatelů i příjemců služeb EVVO.
- Vytvoření mechanismů pro zajištění informovanosti příjemců i poskytovatelů služeb o možnostech využívání různých finančních zdrojů.
- Využití prostředků mimo rozpočet kraje a obcí pro oblast EVVO (např. fondy EU, SFŽP, nadace, nadační fondy, individuální a firemní dárci).

9. Použité zkratky

CEGV	Centrum ekologické a globální výchovy
ČR	Česká republika
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
DDM	Dům dětí a mládeže
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EP	Ekologické poradenství
ESF	Evropský strukturální fond
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JK	Jihočeský kraj
KEV	Klub ekologické výchovy
KRASEC	Krajská síť environmentálních center v jižních Čechách
KÚ	Krajský úřad
KÚ JK	Krajský úřad Jihočeského kraje
KS EVVO	Koordinační skupina EVVO
LČR, s.p.	Lesy České republiky, s.p.
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí ČR
NNO	Nevládní neziskové organizace
NPŠ	Národní park Šumava
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
o.s.	Občanské sdružení
OŠMT	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OZZL	Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
PF JU	Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
ROP	Regionální operační program
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SEV	Středisko ekologické výchovy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
s.p.	Státní podnik
SSEV	Sdružení středisek ekologické výchovy
SŠ	Střední škola
ŠUŽ	Škola pro udržitelný život
ŠVP	Školní vzdělávací plán
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesa, Brandýs nad Labem
VLS	Vojenské lesy a statky, ČR, s. p.
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VŠE	Vysoká škola ekonomická
VŠERS	Vysoká škola evropských a regionálních studií
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí